

KONRAD GŁOMBIK

Prezentacja książki *Etyka życia* Eberharda Schockenhoffa

Opole, 18 III 2015 r.

18 marca 2015 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego odbyła się konferencja, podczas której miała miejsce prezentacja polskiej wersji popularnej w Europie książki niemieckiego teologa, Eberharda Schockenhoffa (ur. 1953), profesora teologii moralnej we Fryburgu Bryzgowijskim, zatytułowanej *Etyka życia. Podstawy i nowe wyzwania*. Idea przetłumaczenia tej obszernej publikacji (niemiecka wersja oryginalna wydana przez wydawnictwo *Herder* liczy 650 stron), do-

tyczącej podstawowych zagadnień współczesnej bioetyki, z języka niemieckiego na język polski zrodziła się podczas Kongresu Teologii Moralnej zorganizowanego przez *Catholic Theological Ethic in the World Church* w Trydencie w lipcu 2010 r. Konferencja ta stała się nie tylko dobrą okazją do poznania i nawiązania nowych kontaktów z czołowymi przedstawicielami teologii moralnej z różnych krajów świata oraz wymiany poglądów i doświadczeń, ale także dyskusji dotyczącej potrzeby popularyzacji myśli bioetycznej współczesnych czołowych przedstawicieli tej dyscypliny w Polsce.

Tak powstała idea przekładu książki Schockenhoffa, która w międzyczasie została wydana po hiszpańsku (*Ética de la vida*, 2012) i słoweńsku (*Etica življenja*, 2013). Pod koniec 2014 r. Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO opublikowała jej polską wersję, przetłumaczoną przez ks. dr. hab. Konrada Głombika, prof. UO. Książka ta ukazała się w serii „Opolska Biblioteka Teologiczna” (nr 144) i liczy 612 stron. *Etyka życia* jest drugą publikacją prof. Schockenhoffa, której polskie tłumaczenie zostało wydane przez Redakcję Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO. Wcześniej, w 2006 r., ukazała się książka *Jaką pewność daje nam sumienie? Orientacja etyczna*, której przekładu dokonał ks. prof. dr. hab. Alojzy Marcol. W ten sposób kolejna publikacja niemieckiego teologa o renomie międzynarodowej dociera do polskiego czytelnika. Z racji dużej objętości oryginalnej wersji niemieckiej oraz złożoności fachowego języka i pojęć, które wymagały konsultacji z filozofami, teologami, prawnikami i lekarzami, prace translacyjne i redaktorskie trwały 4 lata.

Etyka życia składa się z dwóch części. Zawartość pierwszej z nich dotyczy podstaw bioetyki. W czterech rozdziałach zostały zaprezentowane zagadnienia dotyczące relacji między teologiczną etyką życia i bioetyką świecką, podstawy filozoficzne i teologiczne bioetyki oraz pryncypia etyczne współczesnej bioetyki. Druga część książki Schockenhoffa, składająca się z sześciu rozdziałów, omawia szczegółowe zagadnienia bioetyczne. Jest tam mowa o odpowiedzialności za własne życie, problemach etycznych w ramach postępowania diagnostycznego i terapeutycznego, problematyka eksperymentów biomedycznych, odpowiedzialności za życie innych (zagadnienie aborcji i eutanazji) oraz odpowiedzialności człowieka za życie zwierząt. W zakończeniu omawianej publikacji autor prezentuje podstawowe chrześcijańskie postawy etyki życia, do których zaliczył podziw i zdumienie, współczucie i troskę oraz samoograniczenie i miarę.

Szczególnym atutem *Etyki życia* jest fakt, że na jej kartach znajdujemy krytyczny dialog z myślą i argumentacją utylitarystyczną w obszarze bioetyki, które zdominowały współczesne rozumienie problemów bioetycznych i w dużej mierze są podstawą praktycznych rozwiązań w tym zakresie w Europie i Polsce. Scho-

Schockenhoff prezentuje pryncypia bioetyczne, omawia pozycje i wskazuje na możliwe rozwiązania z punktu widzenia chrześcijańskiego. Taka droga argumentacji nie oznacza ograniczenia się do racji teologicznych czy nauczania zawartego w dokumentach Kościoła, ale w dużej mierze obejmuje sięganie do racji rozumowych, co sprawia, że adresatami treści zawartych w książce są nie tylko chrześcijanie. Jedną z pilnych kwestii współczesnej bioetyki jest problem legalizacji postawy negacji solidarności pod pozorem autonomii i wolności. Zdaniem Schockenhoffa, uzasadnia to konieczność podkreślania bezwarunkowego uznania praw każdej istoty ludzkiej oraz poszanowania wszystkiego, co żyje.

Konferencja na Wydziale Teologicznym w Opolu była nie tylko okazją do prezentacji polskiej edycji *Etyki życia*, ale stworzyła także szansę spotkania jej autora i dyskusji na temat jego stanowisk oraz aktualnych w Europie kwestii bioetycznych. Schockenhoff wygłosił wykład na temat aktualnej debaty o eutanazji w Niemczech, skupiając się na jednym z kluczowych argumentów w niej przytaczanych, którym jest poszanowanie autonomii człowieka. Interesującym jest fakt, że w Niemczech na bazie świadomości nazistowskiej przeszłości nie przyjęto dotąd ustawodawstwa legalizującego eutanazję, a dyskusje na ten temat prowadzone są w nielicznych środowiskach i wąskich gronach specjalistów – i to w perspektywie ewentualnych przyszłych rozwiązań. Podczas konferencji głos zabrali także wiodący polscy bioetycy, przedstawiciele różnych wydziałów teologicznych: Piotr Morciniec (UO), bp Józef Wróbel (KUL) oraz Marian Machinek (UWM). Wielu z uczestników konferencji podkreślało konieczność dyskusji na temat kwestii, z którymi współcześnie w tej samej mierze konfrontowani są przedstawiciele etyki teologicznej w różnych krajach Europy. Polskie wydanie *Etyki życia* Schockenhoffa może stać się dla polskich naukowców i studentów ważnym narzędziem, ułatwiającym prowadzenie debat i dialogu na tematy bioetyczne z nowoczesną myślą i mentalnością, które zostały zdominowane przez utylitaryzm.